

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	7
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	10
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	12
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY KARNEJ.....	13
UCHWAŁA IZBY PRACY, UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I SPRAW PUBLICZNYCH	17

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 10/18

Pytanie prawne Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na postanowienie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych wydane przez asesora sądowego, który nie pełni obowiązków sędziego, przysługuje przewidziana w art. 398²² § 1 k.p.c. skarga (na orzeczenie referendarza sądowego)?”

III CZP 11/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Kielcach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w świetle przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzicom dorosłego dziecka, które jest ubezwłasnowolnione całkowicie z powodu niepełnosprawności umysłowej i dla którego ustanowiono opiekuna nie będącego rodzicem, przysługuje roszczenie o uregulowanie kontaktów z tym dzieckiem?”

III CZP 12/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy nabywca licytacyjny nieruchomości, który na podstawie art. 968 § 2 k.p.c. zalicza na poczet ceny wierzytelności innego wierzyciela, a który błędnie przyjmuje, że wierzytelność ta znajduje pokrycie w cenie nabycia, powinien zostać wezwany przez Sąd do

uiszczenia brakującej części ceny przed zastosowaniem rygoru z art. 969 k.p.c.?”

III CZP 13/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy do roszczenia o wypłatę części świadczenia wykupu zatrzymanego przez ubezpieczyciela na podstawie abuzywnych postanowień umowy ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym, przysługującego ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu będącemu konsumentem przeciwko ubezpieczycielowi, ma zastosowanie trzyletni termin przedawnienia zgodnie z przepisem art. 819 § 1 k.c. czy termin dziesięcioletni zgodnie z przepisem art. 118 k.c.?”

III CZP 14/18

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy parafiom Kościoła Rzymskokatolickiego, położonym na terenach byłego zaboru pruskiego, od których Państwo przejęło nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego (Dz. U. Nr 9, poz. 87 ze zm.), przysługiwała legitymacja czynna do wystąpienia z roszczeniami regulacyjnymi (art. 61 ust. 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r., o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1169 ze

zm.)?”

III CZP 15/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy samo złożenie pozwu do sądu, bez uprzedniego zgłoszenia roszczenia bezpośrednio zobowiązanemu do jego zaspokojenia, jest wystarczające do zachowania terminu z art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2016 r. poz. 672), w sytuacji, gdy odpis pozwu doręczony został pozwanemu po upływie terminu wskazanego w powołanym przepisie?”

III CZP 16/18

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy wspólnikowi spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej po jej wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (spółki nr 1) przysługuje legitymacja czynna w sprawie o ustalenie nieważności umowy sprzedaży udziałów w spółce z o.o. (spółce nr 2), zawartej pomiędzy spółką z o.o. (spółką nr 1) a osobą trzecią oraz o stwierdzenie bezskuteczności umów skutkujących dalszym zbyciem tych udziałów przez osobę trzecią?

2. Czy z uwagi na nieusuwalny brak legitymacji łącznej po stronie pozwanej (art. 72 § 2 k.p.c.) możliwe jest uwzględnienie powództwa o ustalenie nieważności umowy zbycia udziałów w spółce z o.o. (spółce nr 2), zawartej między spółką z o.o. (spółką nr 1) a osobą trzecią, już po zakończeniu prowadzonego postępowania upadłościowego i wykreśleniu tej spółki z o. o. (spółki nr 1) z

rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego?”

III CZP 17/18

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Białymstoku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej na wypadek odstąpienia od umowy z powodu niewykonania (zwłoki w spełnieniu) przez jedną z jej stron zobowiązania o charakterze pieniężnym?”

III CZP 19/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy dopuszczalne jest zastrzeżenie kary umownej (art. 483 § 1 k.c.) na wypadek odstąpienia od umowy z powodu niewykonania przez dłużnika z przyczyn leżących po jego stronie zobowiązania umownego o charakterze pieniężnym?”

III CZP 20/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na skutek uznania za klauzule abuzywne postanowień umownych dotyczących opłaty za wykup z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, roszczenie z tego tytułu przedawnia się z upływem lat trzech na podstawie art. 819 § 1 k.c. czy też z upływem lat dziesięciu jako pochodzące z

umowy o charakterze mieszanym (nienazwanej z elementami ubezpieczenia) czy też na podstawie art. 118 k.c. w związku z art. 405 k.c. i nast.?

III CZP 21/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Łodzi przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności majątkowej Sąd – ustalając wartość wchodzącej w skład majątku wspólnego nieruchomości, obciążonej hipoteką zabezpieczającą udzielony małżonkom kredyt bankowy uwzględnia wartość rynkową tej nieruchomości, z pominięciem wartości obciążenia hipotecznego, czy też z odliczeniem wartości obciążenia hipotecznego od wartości rynkowej nieruchomości?”

III CZP 22/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy do roszczenia o wypłatę części świadczenia wykupu zatrzymanego przez ubezpieczyciela na podstawie abuzywnych postanowień umowy ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym, przysługującego ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu będącemu konsumentem przeciwko ubezpieczycielowi, ma zastosowanie trzyletni termin przedawnienia zgodnie z przepisem art. 819 § 1 k.c. czy termin dziesięcioletni zgodnie z przepisem art. 118 k.c.?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 88/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Przepis art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 300) dotyczy wyłącznie ugody sądowej oraz ugody zawartej przed mediatorem.

III CZP 95/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Opolu:

„Czy jest możliwe z urzędu badanie przez Sąd stosunku podstawowego będącego podstawą wystawienia weksla (art. 10 i 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r.), czy też te okoliczności mogą być rozważane przez Sąd jedynie na zarzut pozwanego zgłoszony w danym postępowaniu?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 97/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Olsztynie:

„Czy nieuiszczenie przez członka koła łowieckiego opłaty na realizację zadań związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, nałożonej na członków koła uchwałą walnego zgromadzenia, skutkować może skreśleniem z listy członków koła przez zarząd (§ 43 ust. 2 w zw. z § 64 pkt 7 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego), czy też konieczne jest podjęcie stosowanej uchwały przez walne zgromadzenie członków koła w przedmiocie wykluczenia członka (§

44 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 44 ust. 2 i § 53 pkt 5 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego)?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 99/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Bydgoszczy:

„Czy w sprawie, w której powodem jest nabywca wierzytelności z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej profesjonalnie prowadzący działalność gospodarczą w zakresie nabywania wierzytelności, a pozwanym ubezpieczyciel, ma zastosowanie art. 101 k.p.c., w sytuacji, gdy powód cofnął pozew na skutek uznania i zapłacenia przez pozwanego całej należności przy pierwszej czynności procesowej, a pozwany przed procesem nie był wzywany przez nabywcę wierzytelności do zapłaty odszkodowania?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

III CZP 103/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Szczecinie

1. W sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami skład majątku wspólnego ustala się według chwili ustania wspólności majątkowej, a jego wartość według stanu tego majątku oraz cen w chwili dokonywania podziału.

2. Umowa małżonków o częściowym podziale majątku wspólnego, zawarta przed ustanowieniem przez sąd rozdzielności majątkowej z dniem poprzedzającym zawarcie tej umowy (art. 52 § 2 k.r.o.), jest ważna.

III CZP 104/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

Zbycie przez przyjmującego zlecenie, wbrew umowie, osobie trzeciej rzeczy nabytej w imieniu własnym dla dającego zlecenie nie powoduje przejścia na tę osobę obowiązku przeniesienia rzeczy na dającego zlecenie (art. 740 zdanie drugie k.c.). Jeżeli zbycie takie nastąpiło w toku sprawy z powództwa dającego zlecenie o zobowiązanie przyjmującego zlecenie do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu rzeczy na dającego zlecenie, art. 192 pkt 3 k.p.c. nie ma zastosowania.

III CZP 106/17 – z dnia 23 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Toruniu

O wynagrodzeniu należnym kuratorowi ustanowionemu na wniosek organu podatkowego na podstawie art. 42 k.c. w związku z art. 138 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.) orzeka sąd rejestrowy, który go ustanowił i określił jego kompetencje.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

I CSK 737/16 – wyrok z dnia 13 lipca 2017 r.

W razie uznania decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.) za nieważną, ustaje przyczyna, uniemożliwiająca dochodzenie przez przedsiębiorstwo przesyłowe stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej (art. 292 k.c.) o treści odpowiadającej służebności przesyłu (art. 305¹ k.c.).

I CSK 154/17 – postanowienie z dnia 13 lipca 2017 r.

Zarządzenie wydane na podstawie ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. z 1950 r. Nr 28, poz. 256 ze zm.) nie wywoływało skutków wywłaszczeniowych.

I CSK 304/16 – wyrok z dnia 6 września 2017 r.

Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stwierdzający naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) w wyniku odmowy przyjęcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania nie stanowi orzeczenia stwierdzającego niezgodność postanowienia Sądu Najwyższego z prawem w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c.

V CSK 2/17 – wyrok z dnia 29 września 2017 r.

Rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu (art. 930 § 1 k.p.c.) obejmuje również nabycie prawa własności nieruchomości na mocy wyroku zastępującego oświadczenia woli stron o przeniesieniu własności nieruchomości, które powinny być złożone w wykonaniu umowy przedwstępnej, zawartej przed wszczęciem egzekucji.

V CSK 20/17 – wyrok z dnia 6 października 2017 r.

Szkoda wynikająca z wyegzekwowania od strony nienależnego świadczenia pieniężnego, do czego doszło na skutek zawinionego zaniedbania obowiązków procesowych przez profesjonalnego pełnomocnika, może pozostawać w normalnym związku przyczynowym z tym zaniedbaniem (art. 361 § 1 k.c.).

I CSK 33/17 – postanowienie z dnia 13 października 2017 r.

Pełnomocnictwem do dokonania czynności prawnej, o którym stanowi art. 1167 k.p.c. pełnomocnictwo rodzajowe (art. 98 zdanie 2 k.c.).

PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 1/18

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w świetle treści art. 78 ust. 5 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, stanowiącego, że w wypadku gdy właścicielem lub posiadaczem pojazdu jest jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną, do udzielenia informacji zobowiązana jest osoba wyznaczona przez organ uprawniony do reprezentacji tego podmiotu na zewnątrz, a w razie jej niewyznaczenia osoby wchodzące w skład tego organu zgodnie z żądaniem uprawnionego organu oraz sposobem reprezentacji podmiotu, za osobę (czy też osoby) zobowiązaną do udzielenia informacji o których mowa w art. 96 § 3 k.w. w spółce jawnej można uznać współnika spółki, skoro zgodnie z art. 29 § 1 k.s.h. każdy współnik ma prawo reprezentować spółkę?”

I KZP 2/18

Wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy za «oczywistą omyłkę pisarską» w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.k. może zostać uznane uchybienie polegające na zawartej w wyroku rozbieżności w zapisie cyfrowym i słownym rozstrzygnięcia o karze (innym środku reakcji prawnokarnej)?”

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY KARNEJ

IV KK 55/17 – wyrok z dnia 13 września 2017 r.

Podstawę recydywy szczególnej wielokrotnej przewidzianej w art. 38 k.w. umożliwiającej nadzwyczajne obostrzenie kary przez wymierzenie kary aresztu za wykroczenie, które nie jest zagrożone taką karą, może stanowić jedynie prawomocny wyrok sądu, a nie mandat karny nakładany w postępowaniu mandatowym.

III KK 103/17 – wyrok z dnia 17 października 2017 r.

1. Dopuszczalne jest w procesie wykładni krajowych przepisów karnych odwołanie się do ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych, które zostały ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i których stosowanie nie jest uzależnione od wydania ustawy (art. 91 ust. 1 Konstytucji RP); nie stoi to w sprzeczności z zasadą *nullum crimen sine lege*.

2. Sformułowania „handel ludźmi” (art. 253 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 września 2010 r.) nie można było utożsamiać z czynnościami obrotu cywilnoprawnego, gdyż człowiek nie może być przedmiotem takiego obrotu. Sformułowanie to dotyczyło zjawiska, sprowadzającego się do zachowań mających na celu wykorzystanie człowieka.

V KS 9/17 – wyrok z dnia 26 października 2017 r.

W wypadku wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 9 w zw. z art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8 – 11 k.p.k.), w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub w postępowaniu apelacyjnym, która jest podstawą uchylenia wyroku i umorzenia postępowania karnego, Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu skargi na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego, uchylając zaskarżony skargą wyrok, może jedynie przekazać sprawę sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania (art. 539e § 2 k.p.k.); nie może natomiast wydać orzeczenia następczego w postaci umorzenia postępowania karnego.

WO 14/17 – postanowienie z dnia 30 października 2017 r.

Ustalona w umowie wysokość opłat za czynności adwokackie nie musi stanowić podstawy zasądzenia przez sąd poniesionych przez tą stronę kosztów zastępstwa prawnego. Orzekający bowiem w tej kwestii sąd zobowiązany jest do wydania rozstrzygnięcia mieszczącego się w granicach między jednokrotnością a sześciokrotnością stawki minimalnej określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.).

V KK 201/17 – wyrok z dnia 31 października 2017 r.

Pomimo identycznego zagrożenia karą za dokonanie i usiłowanie szkodliwość społeczna czynu jest zazwyczaj niższa przy usiłowaniu z uwagi np. na brak skutku, a w efekcie kara wymierzona za usiłowanie powinna być w zasadzie łagodniejsza niż za dokonanie przestępstwa. Nie oznacza to jednak, że w każdej sprawie niezakończony skutkiem wymiar kary powinien zostać

znacząco obniżony.

V KK 119/17 – postanowienie z dnia 14 listopada 2017 r.

Dokonując wartościowania okoliczności determinujących stopień szkodliwości społecznej czynu będącego przedmiotem procesu karnego sąd powinien rozważyć, które z przesłanek wymienionych w art. 115 § 2 k.k. występują w konkretnej sprawie, przeprowadzić pogłębioną analizę każdej z nich, uwzględnić ich znaczenie w istniejących realiach i dokonać oceny, które z tych okoliczności zwiększają stopień tej szkodliwości, a które ten stopień zmniejszają.

SNO 49/17 – uchwała z dnia 23 listopada 2017 r.

Niestawiennictwo sędziego na posiedzeniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, które nastąpiło z powodu niezdolności sędziego do udziału w takim posiedzeniu, nie wstrzymuje rozpoznania wniosku. W takim wypadku art. 117 § 2 k.p.k. nie znajduje odpowiedniego zastosowania (arg. *a contrario* z art. 80 § 2 lit. e ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2016 r., poz. 2062). Uprawnienie sędziego do udziału w posiedzeniu aktualizuje się dopiero wtedy, gdy sędzia na takie posiedzenie się stawi.

V KK 229/17 – wyrok z dnia 29 listopada 2017 r.

Przy ocenie, czy kwota odpowiada „małej wartości” w rozumieniu art. 53 § 14 k.k.s. stosować należy, zgodnie z brzmieniem tej definicji, wskaźnik wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązujący w czasie popełnienia czynu, także

wtedy, gdy w czasie orzekania obowiązuje wskaźnik w innej wysokości. Przepis art. 2 § 2 k.k.s. w takim wypadku nie ma zastosowania.

V KK 240/17 – wyrok z dnia 6 grudnia 2017 r.

Wprowadzenie w błąd lub wyzyskanie błędu, o jakich mowa w art. 286 § 1 k.k., zachodzi także wtedy, gdy sprawca świadomie zataił przed kontrahentem obiektywnie istniejącą sytuację, która ma wpływ na możliwość realizacji warunków transakcji wynikających z umowy.

**UCHWAŁA IZBY PRACY, UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
I SPRAW PUBLICZNYCH**

III PZP 4/17 – z dnia 6 lutego 2018 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

Na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania, wydane przez sąd w składzie asesora sądowego w okresie przed powierzeniem mu pełnienia obowiązków sędziego (art. 106i § 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, jednolity tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.), przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji (art. 394 § 1 k.p.c.).